

KESZTHELYI JENŐ

GERGELY BÁ' MESÉI

Állandóan belebotlok a vízparton, mindenütt ott van, akár nyaratszakán a szigeti lapos felől megyek neki a pataknak, akár őszi időben csukák után török rést a nádban. Valahol örökké a repedezett nádbotjai mögött csöszködik, az unokájától kapott, árbocerős, ragyogó DAM-ot meg a vászontokban dédelgeti a szekrény tetején. Merthogy kell az még kutyább időkre, ha majd "aszik már az izom".

Bölcs, kaján és agyafúrt zsvány az én jó-öreg Gergő bátyám. Amikor fiatal tanítóként a tiszai tanyavilágban kiverte kezéből az osztálynaplót meg a nádpálcát egy rosszabb kor, lakatosinasnak szegődött "vén" fejjel, és ütötte-kötötte a vasat a nyugdíjig zokszó nélkül. Bár sok menetet vágott csavaros agyára az idő, mégis így summázza a múltat: "annyit ártottak ezek nekem, mint kantetűnek a fing". Örül az áldott vízparti szabadidőnek, ahol az acél csengését cifra madárfütty, a csavar szakadását zsinórszakadás pótolja, és nyelvéből lassabban pereg már a jól-rosszul megért emlékek homokórája, de a zamata a régi. Valahogy így:

A-mese

Öregem, csodák nem esnek olyanok, mint egy békebeli jégeső, de azért vannak. Azt mondta a jóanyám, hogy látott már könnyező szűz Máriát valahol a Dél-Alföldön egy kőkereszt tövében, aztán amikor azt tapasztaltam mondani neki, Jolánnak - tudod anyámat így hívta az apám, mindenki más csak Julcsázta -, hogy lehet, nem is volt annyira szűz az a Mária, akkor lekvároskenyér-kenés közben szemináriumozott egyet nekem a szeplőtelen fogantatásról, ami ugyebár ugyanaz a csoda; megmondtam neki, hogy a kanász kese lánya, a Marcsa is szeplős, erre lehülyézett, de szentül hitte, hogy meggyőz egyszer. Életemben sok Máriát megjártam, de még véletlenül se volt egynek se érintetlen a pendelye alja.

Node nem is ez a pláne - mit gagyogok itt neked össze-vissza, mint a pösze papagáj? -, hanem az, hogy tegnapelőtt velem történt csoda a máriafürdői kövezésen, mert a Lala unokám Pestre csúrt valami értekezletre, elvitt, kitett, meg visszafelé haháhozott Emeséhez, tudod, a második nejemet így hívják. Annyi volt ott a horgász, mint rajzaskor a csimbók - mert ugye tilalom után merni kell a halat -, hogy alig találtam rést magamnak. Meglátták a durung botjaimat, jaj!, te, ezeknek még az agyuk is teleszkópos, hogy az akármijük is legyen az, és csússzon össze, amikor egyenes! - persze úgy néztek rám, mint macska a kovászos uborkára, hogy mit akarok én ott a csiharjaimmal. De csak bevillantottam nekik az őserőt, aztán vissza mindkettő öreg puskát a szütyőbe, és a Lala kis ötméteres DAIWÁ-jával elkezdtem lábhoz édesgetni a dévéreket. Amíg ezek megtömték a bumedli kosaraikat, én már kettőt is suhintottam, és így tovább. Akadozott a lélegzetük, mint vasvella a téglában, de csak gyúrtem az ipart, hadd pöszméljenek a rucskos darájukkal, nekem a főtt búza is megteszi etetésnek, meg azok a kilós, nyugdíjas dévérek is jónéven veszik, ha laktatósabb kaját szemezgetnek, ugyebár. Átboháltam a vizet, mint vak majom a partvist; fogtam őket lent, fönt, csontival, kenyérral, kukaccal, ahogy akartam. Már ütögette a komákat a guta, és ekkor lett a baj. A kis szoknyás orsó becsípte a madzagot - olyan vékony a Lala zsinórja, mint a csecsemőszőr -, lecsavarom hát a fékcsillagot, hogy kiszabadítsam, erre egy fekete villanás, és potty!, a csillag beleugrik a mafla-nagy, vörös kövek közé. Jajédesjóistenem, hát most mekkora botrány lesz!

No, lesz, ami lesz, a finom cájgot összedugtam, hogy valamelyik lúdtalpas hohó rá ne hágjon amíg bányászok, aztán megkezdtem bontani a partot. Elfordítom az első bazi-nagy sziklát - ötször akkora volt, mint amivel a faterom szokta nyomatni a savanyakáposztát -, látom ám alatta a vízben feketéllő foltot, benyúlok, a mohás kövön persze meglököm, hát eltűnik megint, mint sajtárban a szőlőmag. Bontom óvatosan körbe az eltűnés likját, az egyik böhönc kő a lábujjamra fordul, a másik a csonka ujjamat zúzza meg; nem csillagokat, az egész tejutat láttam kínomban, pedig a bor útját szívesebben látom, kiváltképp, ha miniszoknyás cicus hozza a kétdecimet. Úgy nézhettem ki a kőfészekben,

mint egy gyengeelméjű kövi dinka, mert ezek a halböllérek egyre hangosabban röhgcséltek - odakint.

Annak a jóságos égne se leltem meg a csillagot, pedig már egy tonna, fenét!, egy uszály követ megmozgattam, átraktam, és a motorcsónakban kibüngető vízirendőr igen furcsán nézett rám. Tudod, a kövek iszapjával, algájával föl kavartam a vizet, a vörös pocsétába már bele se láttam, csak kotorásztam benne, mint vénasszony a moslékban. Az egyik darás ürge egyszer csak megkérdezi, hogy miért társadalmimunkázok olyan vehemensen, amikor az már divatjamúlt. Mondom, hogy fékcsillagért. Aszongya, hogy ő semmilyen csillagért se dolgozna ennyit. Igaza volt, muszáj volt hallgatnom, föl is adtam. De valami piszkálta a velómet, hogy ne rakjam vissza a köveket.

Pajtás, olyan viheder csapott ránk nemsokára, hogy porzott a víz, a hohók meg úgy futottak kifelé, mint a kába ürgék. Eszi fene, vert az eső, nyilazott, dübörgött odafentről az öreg kaporszakállas, csak tovább bontottam a partot, legalább ezek a daraszobrászok nem mulálnak.

És komám, ne legyek Gergely napon részeg, ha nem találtam meg azt a ványadt fékcsillagot. Tudod, hol volt? Anyám! A vászonszéken, amin ültem. Tudniillik az a tárgy, ami viszont eltűnt a kövek között, a hongkongi fekete kvarcórám volt. Elszakadt az ócska, műanyag szíja. Hiába, romlik minden, a szemem is.

De vannak még csodák! Ha jövőre is elvisz a Lala, úgylis megtalálom az órám, mivelhogy vízálló az, rávésték ott a Távols-Keleten. Csak kibírja!?